

Eesti Osakondade Peterburi komitee häälekandja.

Nr 9.

PÄEVALEHT.

Lauapäeval, 18. jaanuaril 1919 a.

Eestimaa väerinna tähtsus.

Rahwere järel on ka Tartu viimaks jällegi walgete kätte langenud. Puna-
Sesti sõda on walgetaardi ühiskun-
neist tuntavalt taganema pidanud, üht-
kohta teise järel walgete kätte jättes. Appi-
tulnud on Eesti walgetele Soome walge-
kaart ja Inglise laewastik, kelle arwates
sõda Nõukogude võimu vastu kõige aja-
kohasem oli.

Kodanline Soome leidis paraja aja
olewat Eestimaa asjadesse segada, et
Eesti töörahwaga saanuks teha kui Soome
töörahwaga.

Muidugi mõista ei otustata wõitlus-
tes lõuna pool Soome lahte, Eesti,
Soome kodanluse saatust, kuid Eesti on
Soomemaa külje all ja kodanlus näeb
punasest Eestis oma otseohjst hädasõitu
Soome kodanluse ei wõi naabruses ole-
ma maal revolutsiooni wõitu lubada ja
sellel on tema ühise Eestise saat-
mine otseohjse teostatud.

Soome kodanlused teawad väga hästi,
et revolutsioon Eestimaal on ainult otse-
ohjst Euroopalise punasest revolutsio-
nisti. Revolutsiooni eke Eestimaale kalla-
tungimine on kallaletungimine kogu Eu-
ropa revolutsioonile.

Soome kodanlus teab proletariadi wõit-
naabruses olewat maalt tema oma pro-
letariadi rahutuse teel, üles kihutab ja
proletariadi uue revolutsiooni Soomes
wõimalikuks teeb.

Sellepärast asub Soome kodanlus
kiire ja otseohjstawa samm — ta tõtab
Eesti kodanlusele appi. Muidugi mõib
see otseohjstawa samm Soome revolutsiooni
uue puhkemisele kassa lõbada, sest mur-
tud pole veel lõpust. Soome proleta-
riadi jõud — Wenemaal on palju Soome
tõbi, keda teatavalt Soome kodanluse
vastu ära tarwitada mõib.

On iseenesest arusaadaw, et Baltimaa
revolutsiooni wõidu järel, mingisugust ta-
gurliki ja kodanliki Soomet Peterburi
kõrwal lubada ei wõi. See Soomemaa
peab kaduma. Teist küljest on ta aru-
saadaw, et liitlaste imperalistide tagur-
liki Soomet Peterburi külje all oma ka-
juts ära tarwitada tahab. Kõwade tule-
kul saadawad inglased Soomes omad
wäed maale, et Peterburi wastu sõjalist
tegevust ette wõtta. Nõu se fuforda ära
hinnates ja teades misugune saatus ko-
danliki Soomet pärast kodanliki Eesti
langemise ootab, astus Soome kodanlus
oma otseohjstawa samm.

Kuidas nüüd Eestimaa wäerinna lei-
fuford kujuneb, on raske ütelda. Praegu
on kodanlus wõidurikas, kuid f jadu-
muuub kihtigi ja ühe kiiresti. Muidugi

on tudmata, kas me kiiresti wõidame,
kas meile wõit on manguasjaks. Tead-
mata on kas revolutsioon Eestis, lähemal
ajal pealetungima hakab wõi kaitsejõu-
lepi. Pa ju võimalusi on revolutsio-
niline wõit us Eestis kaitsejõuaks muu-
nub. Kuid jarnasel o'uforra peame järgmisi
ideasju filmas pidama.

Praegu on Inglise laewastik Vääne-
merel ja liitlased on juba tema pärast
mures, nad kardawad et see laewastik
jääs „istuma“ wõib jääda ja selle läbi
raskesti kannatab. Muidugi mõista wõib
see merewäe jõud Soomemaa rannal
wäga kahjulik olla, sealt tungitakse siis
otse Peterburi poole. See Peterburi ka-
laletungimine nõrgendaks, wõi halwaks
koguni, Eestimaa kaitset. Ta teeks Eesti-
maa kaitse peasegu wõimatuks.

Seda pealmine igal filmapiigul, kus me
Eestimaa f jufimusest filmas pidada ja
ei tohi filmapiigustki seda unustada.

Teine hädasõit tuleb esimesele liika.
See ei puutu enam Eestimaad, wõi-
puntuks ka Puna Eestimaad. Tartu lange-
misega ühes tungib tagurline Soome-Eesti
walgetaart lõuna poole ja tahab oma
mõda punase Eestimaa seljasse ajada.
Punane Eestimaa on hädasõit, sest waen-
lane kaitseb juba kord ennem Walga poole
tungida, kuid pidi taganema. Tartu lan-
gemise järel muendab walgetaart oma
wäega arawõtmise kaitset. Walga on meile
wäga tähtis punkt, sest ta on wahetähtis
Ria ja Peterburi wahel. Walga lange-
misega jääts Eesti proletariadi ainu-
lis ühendustee Wenemaaga.

Wähe jellest — kodanlus katseb Vääne-
mere maad koguni „puhastada“ punasest
revolutsioonist, katjaks esimest wõimalust
ära tarwitada, et Baltimaalt kiskuda
Wenemaa ja Eestimaa tungida ja selle-
ga Europa revolutsiooni kiskutada.

Wõib jeda hinnates peame tunnistama,
et wõitlus tagurliki Eesti wastu on kõigi
moodi proletariaste kohus, kõige pealt
Eesti proletariaste kohus, sest tagurliki
Eesti wastu wäljaastus kaitsewad nad
kõige mõjuwamalt oma wõitust.

Mit e kaitsejõda Eestimaa wäerinna,
waid kiire ja otseohjstawa pealetungimine,
niigugune on meie kõige lähem ülesanne.
Kiire ja otseohjstawa pealetungimine Eesti-
maa wäerinna on kõige paremaks enese
kaitse abinõuks. Kui me aga ootama jää-
me, siis anname waenlastele aega jõudude
kogumiseks ja korraldamiseks, — teeme
jeda raskesti oma wõitu.

Rud. Kool.

Üksiku numbri hind 60 kop. Raudteel 65 kop.

Toimetuse kõnetunnid
on igal tööpäeval 6—7 õhtul.

Talitus on awatud
igal tööpäeval hommiku tella
10—4 peale lõunat.

Telefon 605 28.

Tellimiste hind:

1 kuu — 11 rubl., 2 kuud 22 r.
3 kuud — 33 r.

Tellimiste aadress:

В контору газ. „Сдди“, Петро-
град, Социалистическая ул.
(б. Ивановская) 14.

Aadressi muutmine 75 kop.

Päewauidised.

Enamlaste wäljaastumise.

Warschaw, 15. jaan. Riikomis ja
Sowietis tungisid enamlased Poola gar-
nisoni tallale ja wõtsid wiimastelt oja
fajariistu ära.

Seisukohtade kindlustamine.

Moskwa, 15. jaan. Meie wäejuhatus
wõitlis kait abinõud tarwitawale, et pra-
egust liini kindlustada ja ruttu waenlast
tagasi liida.

Annargid wahwatele sõjawäelastele.

Moskwa, 15. jaan. Mõned punase
sõjawäe osadele, kes isekalilise kangelusaga
wõitlusest, antakse revolutsiooni.ijed au-
margid.

Soomustatud rong.

Ria, 15. jaan. Ria arawõtmisel
said meie wäed „raud divizion“ soomus-
tatud rongi saagiks.

Meie õhulaewade tegevus.

Sintka, 14. jaan. Uralskist kohale
jõudnud isikud seletawad, et meie õhulae-
wad osawalt linna peale pommisid pildu-
sid. Paljud wälijuke ajutised on purus-
tatud.

Walgewenelaste sõjawägede sõjajalad.

Minsk. Puna-
Sesti sõda on walgetaardi ühiskun-
neist tuntavalt taganema pidanud, üht-
kohta teise järel walgete kätte jättes. Appi-
tulnud on Eesti walgetele Soome walge-
kaart ja Inglise laewastik, kelle arwates
sõda Nõukogude võimu vastu kõige aja-
kohasem oli.

Wäljamaalt.

Mure oma Baltimere laewastiku pärast.

„Daily Telegraph“ ühise täheleponekut
Baltimere olewa laewastiku raskuste
peale. Laewastik pidawat wiibimata koju
istuma, muidu jääwat ta jäässe kinni.
Punamemaa wäed sõjawägede saatmise
vastu, keda enamlaste wastu saadetakse.
Selles küsimuses on Inglise-
maaga nõus. Amerika watepunkt pole
weel teada.

Revolutsioonil ne liikumine Prantjumaal.

Kalehe „Nowaja Grole“ teatatakse
Genist et ühiskunne Prantjuse ametiühis-
te ühjus jõulits terwe ria tähtsajid otse-
ohjst wastu wõit. Ühjus protesteerib
otseohjstwalt Antanta sisesejagamise wastu
Wenemaa ja Antanta asjadesse. Ühjus
arwab et Sakjamaa osade otseohjst-
mitgil tingimisel talitusteks ei wõi olla,
kui rahwas Sakjamaa Antanta kõgu
walimisest oja wõtab, mis Sakjamaa
revolutsiooni kindustama peab. Ede
protesteerib ühjus ägedalt selle wastu et
liitlaste f jawäed otseohjstitud maades
tõõliste ja sõdatite jaaditute nõukogud
laiali on ajanud.

Sakjamaa protest Antanta wägiwalla
wastu.

Wiimises Sakjamaa margulirjas Antan-
tale meeldakse: „Meie wastu tarwitatakse
erakorralist wägiwalla. Niiguguse f a-
riistade rahu tagajärjel kaotame igasuguse
teaduse. Jekranis halb on see, mis
Antanta meie f awan.ijedega teeb. Ei ol-
kaltust et neid kauaks ajaks orjastada
tahetaj.“

Ohmalenud.

„Temps“ avaldab järgmise Pichoni
teade f jawälises komisjonis: „Enamlaste
Berlinis ja Sakjamal wiibimine teeb
Prantjuse sõjawäe demobiliserimise wõ-
matuks. Wenelaste Brinis olek tähendab
uut enamlaste sõda liitlaste wastu
Sakjamaa piimal.“

Pünnes sõjawägi ei taha enamlastega
wõidelda.

Antanta poolt ettepanud nõudmise
kohalt, nagu peaks Sakja sõjawägi Balti-
m ad kaitsema enamlaste wõitu, krgutib
Antanta sõjawäe häälekandja 20. det-
sembril, et Sakjamaa esitaja Winnigi
poolt Riis awaldatud arwamine, nagu
oleks Balti parunite kaitsemine Sakjamaa
kolbline kohus, mitte ei ole Sakja sojia-
listide arwamine. Mõleht arwab et Win-
nigi teadaannet wõtabatliste mobiliserimist
raskend b. Taari wälijuke ajal leiti Balti
parunite hulgaft wäejuh taj id Sakja-
maa wastu f revolutsiooni timukid. Selle-
pärast pole Sakjamaa fõ b.ijels kohulets
neid „fakstaj“ kaitsta, waid neid Sakja
odast, tel igasugune f htmis puudub
enamlaste wastu wõidelda, rahwuswah-
lise kapitali huwides.

Sotfalist Pilsudski imperialistiline fõdgiisu.

Seedus olewat Poola wägede tegem-
jega ühenduses, ilmus Pilsudski juure
Poolamaal elawate leedulaste saatfond,
saatfond palus et töötagu Poola wäed Seedu
wõit nudega ühiseft. Pilsudski ütles et
tema on etnograafilise Seeduriigi wastu,
kuid Seedumaa ot maatohad, kus poola-
kad elawad. Need maatohad peamad
Poolamaa päralt olema.

Poola enamlaste mäis.

Uks poola ajaleht teatab: Detsembril al-
gul tungisid 70 fajariistu enamlast san-
darmite tajarantle tallale ja wõtsid sõja-
riistu ära.

Eiis kaitse enamlased sõdatite kasoema
poole. Sida sõdatit ühinesid nendega
Enamlased wõtsid magisrabi oma fõ-
ja kumutajid tõe iste ja wõidit jaadit
ndu ogu wõimu maksuaks.

Ühiskunne kaitse sõjawäed ühes
piduajatega kohale. Kohale ilmunud wäe-
jalgad õnnestas enamlast wõitliki koha
rõhuda ja 70 inimese wangi wõtta.

Daani faaditu arvamine Wenemaal seisukorral.

Peterburis olema Daani faadit, Skawenius, kes 23. detsembril, teatas ajakirjanuse esitajatele järgmist:

"Seda poliitilise waatepiiriga inimene, kesin, otsebi näädi liitu, enam mõõdukate ringkondadega, ja kõige pealt sotsialistidega revolutsionäridega, et oma seisukorda pöösta. Antanta peab rutuliselt lõpetama, kui ta mõitu tahab ja tal on lerge Peterburi ära võtta (?). Kõige nõuavam enamlaste sõjariist on organisatsioonid, mille keskkoht on Moskva. Siit laguneb kommunismuse kõigile poole laiali ja teda pakutakse kõigile rahwastele kõige selgemini arusaadaval kujul. Meeriline osakond juhib kommunistlikku liikumist. Indias, et Inglismaale kallale tungida. Wenemaal endal on kommunismusel wähe edenemise võimalust (?), sest tööstustel on seal wähe kommunistlikku kalduwust ja töölised wad arwad masinate ja wabrikite faaduste peal, kus nad lõpetavad, kui oma erandomanduse peale, aga mitte kui ühiskondlike omanduse peale. Oma kõigesuuremaks mõdukaks peawad enamlaste Saksamaa ja Austria revolutsiooni, mille juures nad loodavad et ka neis maades, Wenerevolutsiooni taoline tõine revolutsioon tekitab.

Reedumaa kaitse.

"Times" teatab Stockholmist: "Rizau" telegrafi agenturi teatel jõudis Reedu enamlaste juht Rapsukas suure raha summaga ja staabiga Wilnasse. Ta kuulutas, et Reedumaa on Moskogude wabariigi osa. Selle hädakuu tõttu käisid Reedumaa walitsuse saatkonna esitajad Baltimerel olema Inglise laewastiku juhataja jutul. Juhataja ütles saatkonnale, et liitlased Reedumaa rahwale enamlaste wastase kaitse organisermise asjus abi annawad.

Ukraina Raada Pariis.

Pariis on ajalehede teatel Rahwusline Ukraina Raada tellinud, kes omale jään liiduriikidele Ukraina küsimuse walgustamise. Ta pööras Prantsuse walitsuse poole palwega Wihnitshenko walitsust maksmaks tunnistada. Rahwusline Raada palub et walitsus ametlike deklaratsiooniga maksmaks tunnistataks, et talu abi antaks wõitluses enamlaste wastale, et Wene ja Ukraina sõjawangid Austriast ja Saksamaalt rutem kodu saadetak. Peale selle palutakse, et Ukraina legion, mis praegu Prantsusmaal töö, koju saadetak.

Uhihe ministeriumi programm.

Pärast seda kui walitsusest iseseiswast sotsialistid Dittman, Haase ja Bart lahkusid, puhusid Scheidemantlased kogu ilmale ühihe "sotsial-demokratilise walitsuse" eelseiswast wiljarikast ja töödumilise tegewusest.

30. detsembril kujutab "Vorwärts" oma juhtkirjas walitsuse programmi ja ülesandeid sise- ja wälispoliitikas, mis ta kahelme päewa jooksul, kuni Mutawa Kogu kogu kutsumiseni otustama peab. Sisepoliitikas näeb "Vorwärts" walitsuse peatulesannet just Mutawa Kogu walimiste wabaduste teostamises. Kõllolt mõjuwate sõjaliste jõudude alalhoidmine, kes igasugust "anarhiat ja wägiwõlga" mahajuruda wõiwad, on esimene walitsuse praktiline ülesanne. See walitsus on kutsutud "korda ja wabadust" kaitsema. Nälgaga, majanduslike kofkulangemistega jne. on paljud walitud küsimused ühenduses, kuid nendest jagu saamine toimab walitsust ainult niipalju oma poole, kui palju ta wõimata spartaklastele kütustöö materjali annab. Elanikke leima ja tööga kindlustada käib muudugi walitsuse ülesannete hulka.

Sellepärast on kõik walitsuse poliitiline poolehoid Antanta poole pööratud, kellega nad rahuküsimase asjus kofku leppida tahawad, niisamuti ka ühihe enamlaste wastase wõitluse asjus.

Wõitluses revolutsionistide töölise ja talupoegade wastu mõtleb walitsus niisuguseid wäerilisi "teenuseid" omandada et liitlased ta tingimata wõimu juure jätawad.

Kuid siiski tahtawad walitsuse kindlat ja ilusaid plane spartaklased, kes rahwahalikades käärimist õhutawad, suurel määral teostamast.

Ja lõepoolest, ei läinud weel kolme päewagi mööda, kui Ebert-Scheidemanni walitsus spartaklastega Berliini walitsjate barikadeidel kofku pörkas.

Uus Inglise walitsus

on oma kofkujääde poolest weel mustasajaliskem kui enne. Kuue-sotsial äraandja asemel, kes olid nõnda nimetatud "töölise partei" juhtideks, on uues walitsuses kõigest kaks sotsial äraandjad. Töö-ministri kohale on töölise partei esitaja asemel puhastwerd kodanlane määratud.

Mitmesugused teated.

— "Vorwärtsi" teatel on Jaapani sõjaminister teada annud, et pool Siberis tegewuses alenatest Jaapani wägedest warsti kodumaale saadetak.

— Belgia sotsialistide kongressil olid walitsusest osawõtmise poolt 28 sotsialisti. Kuna üks osa wõitjatest Belgia walitsuse maadewõtmise poliitika wastu protesteeris ütles Wandervell, et ta niisugusel juhtumisel ministeriumi ei astu, kui wiimne maadewõtmise poole püüab.

— Prantsuse ajakirjandus ähwardab okupeeritud maade enamlasti karistada. Saari piirkonnas on sõjakohtud asutatud, kes enamlaste kütustöö üle kohut mõistawad.

— Madridis tegi Hispania walitsus wäejalkadega elanikkude sõjariistu panekule takistuse.

— Poolamaal tungisid enamlasted Radomi ja Gowitshi garnisonide kallale, kellest osalt sõjariistad ära wõeti.

— "Zürcher Anzeiger" teatel plaanitakse isearalist komisjoni saata, kes uuesti tekkivate Kesk-Euroopa riikide piirid ära määrab. Komisjon waatab mitmesugused slawlaste nõudmised Austria ja Preisimaa maade kohta läbi.

— Kiiewi, ajalehede teatel on Ukraina wägedest kõigilt poolt sisse piiratud Swow langemise eel.

— Prints Friedrich-Karl on lõpukult Soome troonist lahti ütelnud.

Wenemaalt.

Ärew seisukord Belostokis.

Belostok, 15. jaan. Saksalased wõitsid Moskogu ruumides 3 kommunisti wangi. Sm. Watfeti tahawad faksalased poolatate kätte anda, see tähendas tema jurmaotuse allakirjutamist, kuid tal läks korda ära põgeneda. 7. jaanuaril panid töölised protestireigi toime. Saksalased sundisid ähwardamistega magafinid lahti tegema. Wabrikut ei töötanud. Elektri jaamas töötasid faksalased. Walitsusel olid kuulipildujad üles seatud. Pandi wangiwõtmise toime. Kommunistid otustasid niisugustel tingimistel oma landituri nõukogu walimiste ajal mitte üles seada. Saksalased tahawad Belostokist wälja kolida juba weebuarikuu algusel.

Ukraina tühendamise kohta.

Moskwa, 16. jaan. Kõikidele walitsuse ajutustele, kõikidele iseseiswa Ukraina nõukogude wabariigi tegelastele. Wene-maa Sotsialistilise Föderatiwse Nõukogude wabariigi walitsus kuulutas Bresti lepingu tühjaks, mille järele faksalased Ukrainasse asusiwad. Praegusel ajal ei ole Saksamaal wõimalik sõjariistade abil Bresti lepingu tunnistamist nõuda ja ta on sunnitud Ukraina Nõukogude wabariiki tühendamale. Wene-maa Nõukogude walitsus astub selleks sammusid, et Ukraina maapind faksalastest wõimalikult ruttu wabastatud saaks ja et warandust wälja ei weetak. Saadud teatete järele on wabastatud kofkudes palju sõjamoona, mida Wene-maa wabariik sõjawäe jõe tõstmiseks ära tarwitada wõiks.

Wilna legionäride läbiläimine Poolamaale.

Grodno, 15. jaanuaril. 10. sõjawaesja staab teatab Wilna legionäride Poolamaale lastmise üle järgmist: "Vandwarowosse ilmusid 830 legionäri, et neid mitte sõjawäe piirkonda jätta ja Saksamaad nende toimingega koormata, otustati neid järgmistel tingimistel Poola piirile lasta: joldatid annawad sõjariistad ja padrunid ära, ohwitseridele jätakse sõjariistad kätte. Legionärid olid tingimistega nõus ja neid saadeti piiri äärde.

Wene ajaleht Warshawis.

Warszawa, 15. jaanuaril. Siin hakkas Wene ajaleht "Warszawskaja Netsh" ilmuma. Dombrowski raionist teatatakse, et peale walgeardlaste wõitu kiwikaemanduse juhatus otustas töölise palgast jaja protsendist lisa maha wõtta, mida töölised wäljanduda suutsid.

Juutide sotsialistilise partei konverents.

Minsk, 15. jaan. 18. jaanuaril awatatakse Minskis ülewene-maaline juutide Paalei-Zioni partei konverents. Armatawasti tekitab kommunistide ja teiste partei elementide wahel lõhe.

Töölise määs Windawis.

Riiast teatatakse, et Windawis töölised määsama hakkawad. Töölised ootawad ligemal ajal Nõukogude wägede kohale jõudmist ja kofkuvad walitsust oma kätte jaada.

Saksamaa „tormikuulutajad“.

Wene keelest J. E. i. w.

Ilmasõja eel 1913. aastal walgustas Karl Liebknecht suurteki kuniaga Kruppi tegewust, sellesama Wilhelm II. sõbra tegewust, kes kord "oma rahwale" — Saksja töölisele puhalikult teatas:

"... Tarwis on teoga oma ligimehe armastust ülesse näidata, mida Kristus õpetas. ..."

Sõda näitas terwele ilmale seda teistri ja imperialistide "imehe-armastust". Kuid Moabit, Berliini töölise linnaajagu, nägi alati, nii enne sõda, sõja algus ja ka praegugi, kui Saksamaal sotsialistid wõimu juures on, schutsmanni inetut wägiwõlga streikivate eht wastuhakkawate töölise kallal. Nagu Karl Liebknecht praegu walitsuse sotsialistide wastu wõitleb, nii wõitles waremalt tema isa, Wilhelm Liebknecht ühes enda partei ja riigi päewa seltsimehe August Bebeliga Wilhelm II. ja tema trohikonna wastu.

Endine Saksja „jumalasti wõidetud mees“ hulus Liebknechti ja Bebeli ning nende partei peale: "... See inimeste bande pole wäärt, et nad fakslaste nime kannaksid. Nad on jumaliku korra hawitad, kes riigi ja usu alusid julgeb kigutada ja isegi walitsuse kõrge isiku ees ei peata. ... Sotsialdemokratia — see on katk mis meil rahwast hawitama ähwardab, seda on kunni wiimase idiotini waja wälja juurida ja ära hawitada. ..."

Kuid kes praegu lõepoolest idiot on? Jgatahes mitte sotsialistid.

Wõitlus kodanluse ja imperialismusega, mida Wilhelm Liebknecht ja Bebel alustasid, ligineb lõpule, wõidurikka lõpule. Ühiest wõitlefid neid wanad sotsialismuse lõwid; Bebel — Leipzigi kutsepepp, W. Liebknecht — Gesseni, Berliini ja Hamburgi ülikoolide õpetlane laialdaste teadmistega, wäga haritud terve rea sotsialistliste aalehtede asutaja ja peatoimetaja. Waatamata farnase wäga kahelmine-wate seltskondlike seisufohtade peale ühendas neid mõlemad Saksja kindluse wangikoda ja paopõhn.

Wilhelm Liebknecht algas oma wangis istumise Wadeni türmis 1848. a. kuni revolutsioniline rahwas tema wabastas. Ta astus rahwa suurteki wäkke, kuid kukkus peagi uuesti kinni, kuni aga "määsajad" teda peagi jälle uuesti wabastasid. Peale ülestõusmise mahajurumist põgenes ta Schweitsi, kus ta Genewes Saksja töölise ühihuse esimeheks waliti. Freiburist jaadeti ta wälja — Inglismaale. Londonis puutus ta Karl Marxiga kofku, mis noore revolutsionäri saatuse lõpukult ära otustas.

Peale Saksamaa amnestiat juhtus Liebknecht Bebeliga, liperalse waadetega kutsepeppa, kofku. Päästi ja mitmekülgsest haritud Liebknecht wõitis kofhe Bebeli oma poole ja tegi ta sotsial-demokratiks. Sellest ajast sammusid sõbrad enda okaste rikast wõitluse teed kätikes.

Bebel oli imestamisewäärt hea nimees, kes kofku ate tundmaste peale mõjus, Liebknecht wangistas neid jälle mõistusega.

Alga ka endisest kutsepepp, Bebelist, sai wõimata töö tagajärjel haritud kõnemees ja kirjanik. Nende mõju töölisele peale oli määratu ja walitsus katkus neid igal tingimisel kahjutaks teha. Mõlemad süüdis-tati riigi äraandmise katjates ja mõisteti 1872. a. kahels aastaks kindlusesse wangi. Peale selle mõisteti Bebel weel teisri auu haawamise pärast, üheksaks kuuks türmi ühes faadiku õiguste kaotamisega.

Liebknecht haawas ka teisri riigipäewal, teisri elada lastmise puhul ei tõusnud Liebknecht ülesse; walitsus nõudis tema kohta kätte andmist mida riigipäew aga ei täitnud. Kuid, teineford tuli ikkagi janafuguse "auuhaawamise" pärast 4 kuud istuda.

Alga türmid ei rahustanud wanu wõitlejaid. Walitsus ajus "lubamistele" kuid ka see läks nurja. Liebknecht kuulutas awalikult et tema "...herra von Bismarcki agentid ja palgatud kirjameestega mingit tegemist ei tee ja et Preisi junkrud ja walitsus asjata püüawad teda oma poliitikat muutmata meelitada. ..."

Leidus ka omas parteis "sijemisi waenlasi", kes etcheitfid, et "Vollstaati" ja pärast "Vorwärtsi" peatoimetaja liiga suurt palka — 7500 marka aastas — saab. Kuid partei enamus tagandas farnased kallaletingimised.

Dma elu wiimaste päewadeni wõitlesid Liebknecht ja Bebel Saksja imperialismusega. Saksamaad sõjast tagasi hoides ja parandusi luua katjubes.

Bebel nägi ilmasõja algul riigipäewal praegust katastrophit ette: "...Teie ühiskond langeb korraga kofku! Tulewik on meie ja ainult meie pärast!"

Bebel näitas seda nii, et isegi Rooma paawst tunnistama sunnitud oli, et "...müüd enam jelles kahlust ei ole, et tulewane

ühiskond sotsialistiline olema saab. Ogu ta pahem eht parem, kuid meil tuleb sellega rehtendada."

Ka Bismarck sai aru et: "...sotsial-demokratia — see on „menee, menee, lekel uwarsein“ — warandusega klasside tarwis.

Bebel rääkis kodanlaste faadikutele: "Mik, see oleme meie — rahwas. Mida tihedamini meil wõimalik on rahwale näidata kuidas laiflajad kuppungisid lõigates suuri katusid saawad, seda kergem saab meil neid altjia feltjifid eksproprierida olema."

W. Liebknecht wõitles imperialistiga, nende asumaade poliitikat paljastades. Ta näitas, et asumaad sugugi mitte kahjulikud waid täieste kahjulikud Saksjamaale olid. Nad toowad Saksja rahwale 33½ miljoni marka kahju. Nende tarwis tuleb laewastit luua, sõjawäde suurendada, nende pärast hakkawad suurtükid müristama ja nõnawad millionite inimeste elusid.

"Alga kui," rääkis Liebknecht, "waeled õnnetud kamerud, eht Saksjeni mäemehed kümme penni päewas rohkem teeninud oleks, siis oleks see meie tööstusele ja faubandusele kaugele enam kahjulikum olnud kui terve see asumaade poliitika..."

Ja wiimaks peale hirmus merise õpetunni, peale miljonite inimeste ohwite, pidi Saksjamaa nägema, et tema suured pojad, W. Liebknecht ja A. Bebel, õiged olid. Nende hoiatawaid hüüdeid ei pannud imperialistid tähele, nagu nad uue tormikuulutaja, Karl Liebknechti, walju hüüet kuulda ei taha...

Alalugu neid ei peta, — ja sündmused kääwad oma rada... jagadaste wäga hirmust, werist...

Nimepetis.

Moskva, 16. jaan. Permi kubermanguis, Glasovski kreisi ilmus isik, kes ennast j. m. Trotski nimetab. Kõiksid mõnda ümber sõites korjab ta talupoegadele majasid ja teatab muu seas, et ta ühes j. m. Beniniga talupoegadele kingitusel suhtut, teed ja tubakut on saatnud, kuid kohalikud võimud peavad seda oma juures kinni. Nimepetise õige nimi on Uspevski. Tema kinnivõtmiseks on sammusid astutud.

Juutide rüüstamine Varjavis.

Varjavis, 15. jaan. Üleüldisel juutide konverentsil oli 498 kultuur-ametihisjusliste organisatsioonide esitajat. Konverents avaldas protesti juutide rüüstamise vastu Poolamaal. Resolutsionis on tähendatud et hiljuti rahva valitsus juutide rüüstamise vastu välja astuda ei tohi. Valitsus viistab kõik juudid raudteelennijad valitsuse, laeb juutide koolidest välja ajada ja võtab juutidelt kõik poliitilised õigused ära.

Streif Belostokis.

Belostok, 15. jaanuaril. Peale fireit mis 7. jaanuaril toime pandi, algasid linnast arestid ja läbiotsimised kõhtides sootsialistlikes organisatsioonides ja klubides. Vähi ositi "Bundi" ruumid. "Proletarskaja Kultura" klubis pandi peale läbiotsimist kinni, leiti, et lubi väga aktiivset tegemist tööliste teisel avaldab.

Wõitlus kontrevolutsioniga Ukrainas.

Harkow, 14. jaan. 19. jaanuaril tuleb Ukraina väärinna erakorraliste komisjonide kongressi kokku. Kongressil arutatakse Ukraina kontrevolutsiooni vastu võitlemise küsimust.

Bessarabia revolutsiooni eel.

Warsti saab juba aasta, kui Rumenia väed Bessarabiasse tungisid. Juba esimestel päevadel said elanikkud okkupatsioonist raskust tunda; wägiwõimust pandi Rumenia keel maksma, peaaegu kõik seitskondlikud organisatsioonid aeti laiali. Sunduslik ja odaw tööhindamine pandi maksma. Muidugi katsus Rumenia valitsus kõike juurtele välja kistada, mis wähegi enamust meelde tuletas. Wangifojad said warsti täiskasulud ja igapäew pandi mahalaastumist toime. Juba juure algusest hakkas Rumeniast revolutsioniline liikumine. Siitumine läks Bessarabiasse üle ja sai nii terawa karakteri, et kohalikud võimud terwe rea linnades Stishinewis, Benderides piiramise seisutorra maksma panema pidid. Peale revolutsiooni Bulgarias ja Austria-Ungrias kaotasid Rumenia võimud päris pea ära ja olid walmis talupoegadele ja töölisele igas asjas järele andma. Kuid see oli ainult ühe moment: praegu peale esimeste liitlaste eshe-lonide kohalejõudmist algasid uued tagakiusamised. Revolutsion Bessarabias ja isegi Rumeniast — on ajatüsimus, wäljaarvatud wäikesed aristokratide-ohwitseride jälgad ja juured maomanikud, on kõik praeguse korra vastu. Igapäewaga saab rahwa meeleolu arusaadavamaks, wõib enamuse poole kaldumist märgata. Ja see aeg ei ole enam kaugel kui Bessarabias revolutsiooni tuluke lehvima hakkab.

Toitlusküsimus Ukrainas.

Toitlusosakonna kollegiumi koosolekul tegi osakonna juhataja, kes hiljuti Harkowist tagasi tuli, Ukraina raioni toitlusseisutorra üle aruande. Tema sõnade järele on Harkowis palju igasugu toidutraami: juhtut, raswa, mett, seepi jne. Eraladudes on umbes 120 miljoni rubla wäärtes kraami. Subhanski ja Molski kreisidest, Belgorodist ja Krasnojarskist on suur hulk wilja ja teisi produktid wälja wadada.

Kurski kubermang ühki wõib umbes 10 miljoni puuda wilja wälja wadada ilma, et see kohalikule elanikkudele kahju teeks. Peab ainult kindel organisatsioon ja rutuline tegewus olema. Toitlusosakond tegi otsuseks Harkowis weiteke tehnilise apparadi organisatida, kes toidutraami walmis muretsema hakkab. Seltsamal ajal otsustas osakond ühe liiget Harkowisse jaata, kes selgeks teeks kas Moskwa linnale produktid saab wõi mitte.

Winnamüügi kohta.

Moskwa, 16. jaan. Riigi kontrolli komisariat sai teate, et kohalikud wõimud lubaga 30 punktis piirituse jootisid müüdi. Wiina müüdi 2 kuni 5 rubla pudel, mõnes kohas anti teda kõhtidele soomisele wälja, kuna mõnes kohas ainult nõukogu asutustele, ametiühjusele ja talupoegade seitsidele wälja anti. Oopuks anti wiina weel toidukaartide järele wälja.

Tunnistawad nõukogude walitsust.

Harkow, 14. jaan. Konstantinograbi garnisoni tunnistab nõukogude walitsust ja tegi kõikidele wäeosadele, kes nõukogude walitsust ei tunnista, linnast lahkuda, kohuseks.

Ukraina kommunistide arasaatmine.

18. jaanuaril saadeti teine grupp Ukraina kommunistid Ukraina ajutise nõukogude walitsuse juure tööle.

Lühike ed teated.

Moskwa, 15. jaan. Riigi kontrolli rahwakomisariat tuli otsusele, et korraldada ja lohkus peaaegu igas nõukogu asutuses eite tuleb ja otjustas wõimalikult rutu kõikide nõukogude lastade rewiderimist toimetada.

Moskwa, 15. jaan. Ulewenemaalise näitlejate ametiühjuse päewaks on 2. weebuar määratud. Kawaletatse kõikides teatrites pidulikul allamängud toime pan-na. 2 äitlejad maksawad ühijuse kapitaliks ühe päewa palga.

Moskwa, 15. jaan. Rahwa terwis-hoiu komisariat otsustas 20 prot. arstide personalist mobiliseerida, kes raudteel teeni-wad. 80 prot. saab arwele wõetud.

Moskwa, 15. jaan. Pletitse soetöbe rutuline laialilagunemise vastu wõitlemis- jeks on uustas sanitari osakond, kõik kohad, kus rahwas suurel hulgal kokku kogub, läbi waadata ja ära puhastada, nagu näituseks, raudtee jaamad, wangimajad, kasarmud jne.

Woronesh, 14. jaan. Peale Harkowis linna arawõtmist pandi Woroneshi ja Harkowi wahel sõidurongid käima.

Woronesh, 14. jaan. Krasnowskas lõhkisid Dikaja jaamas 9 wagunit kõht-sugu 10 ewale ainetega. Plahwatuse põh-justel on teadmata.

Woronesh, 14. jaan. Euganskis lahtiläänud streiki liikumine hakkab tuge-wamaks minema. Tööliste nõuawad stun-nitist tööpäewa.

Pihkwa, 16. jaan. Täna awatatakse Ulewenemaalise kommunistilise partei linna komitee juures esimene partei kool.

Seredina Buda, 15. jaan. "Posledniye Nowosti" teatel on Kiiewi direktoria käsul kõik seifid kinni pitseritud.

Minsk, 15. jaan. Minski-Homeli- Chernigowi raudtee ühendus on jälle seatud.

Tööraha waenlaste laagris.

Balkawad.

Rumeniast läbiõitwad Wene sõjawangid teatavad et Jassas "Wenemaa" (tsaari-aegse) faadikutuulutus üles on kleebitud, mis sõjawange wabatahtliste sõjawäke kutsub. Samal sihil pakuwad agendid suure lahtisega kimpakka, 300 rubla juuruses, eite. On juhtumisi olnud, kus waranduseta sõjawangid ennaft ära mee-litada on lastnud ja "wabatahtlase" hulka on astunud, kuid asjaga lähemalt tulta-waks saades, niisamuti ka walgetaardi korraga, on nad kohe ära põgenenud.

Kolm-Wene walitsust.

Kopenhageni Wene saatkonnas on kolm wene walitsust esitatud, nimelt: Kõhtkahi juhatusel all olew Siberi walitsus, Põhja-Wenemaa walitsus ühe. Tshaitomskiga ja Wõma-Wenemaa walitsus, kindral Denikini juhatusel all.

Ei aita.

Pärast seda, kui punased sõjawäed Tshewski ja Wotkinski arawõtnud, hakkasid Asutawa Kogu poolehoidjad rõhjusid otsima, mis nende sõjawägi nii fireesti loomab. Muidugi arwustati et kõigi õnnetuse põhjustel on "araandjad, argpüksid ja enamlaste agendid".

Et "rahwa sõjawägi" "neetud enam-laste" eest kaitseks, andis walgetaardilaste juhataja staabi-kapten Juriew käsu, milles ta muu seas järgmist räägib:

"Sõjawäe üleminefuga tegewa wälja-sõjawäe seisukorrale, ei luba mingisugusid mitinguid eg komiteesid".

Kuid ka ei oitanud. Mõne päewa pärast ilmus teine käst, kus sõdant rindu wõttes kinnitatakse, et: "Araandjad, argpüksid ja enamlaste agen-did" edenewad sõjawäes endist wiisi ja sellepärast, nii lõpetab käst, "pannatse jurmanuhtlus maksma".

Kuid ka surmanuhtlus ei aita. Meie usume kindlasti, et ford tuleb tund, kus "rahwa sõjawägi" tõsiselt rahwa sõjawäele muutub.

Peterburi teated.

Nõukogu walitsuse põhjusseadus marmorist tahwidel.

Igas suuremas nõukogu asutuses on otjustatud nõukogu walitsuse põhjusseadus marmorist tahwidenä üles seadida. Mit-suguste tahwilde walmistamisega on juba algust tehtud.

Leiwaküpetus.

Rahwamajanduse nõukogus on kibe töö käsil, sest leiwaküpetuse ja jahujahwatuse asutused tulewad lähematel päewadel nõukogu kätte. Peterburis on praegu 27 leiwaküpetuse äri, kus 5.000 töölist töö-tawad ja igapäew 70.000 puuda leiba walmistawad. On weel otjustatud Peter-buris 15 leiwaküpetuse äri asutada. Nõu-fogu käes on praegu suur jahuweski, kus 30.000 puuda teri päewas jahuks jahwa-takse.

Tööliste kunsti õhtu.

Kommunistide klubi, kolmas "Inter-natsional" korraldab 10. jaanuaril tööliste kunstiõhtu. Sõneleb tööliste kulturast A. Wajshirowa-Samobõtkin. Tööliste kirjandusest — E. Pokrowski. Pidus eestkawas on laulud, ettelugemised. Wõttawad osa Arsti, Besjakfo, Knjajew, Popow, Aleo-maraki ja teised. Algus kell 7 õhtul.

Kuritöö ja karistus.

Läbiotsimisel Peterburi poole raioni toitluskomitee wääriliste produktide wälja-andja Janushewski juures leiti wiis puuta tarbaineid, mis ainult tohtri retseptide järele wäljaantakse, nagu näituseks: walget jahu, shokoladi, moone jne.

Pärast läbiotsimist lasti kramm kuru peale ja sunniti Janushewskit teda raioni nõukogusse wadama. Tee läks poobide juures ootajate sabadest mööda. Janu-shewski anti kohtu kätte ja lasti ametist lahti.

Wiha pärast, wõi mõnel teisel põhjusel andis Janushewski korraga teiste toitlus komitee teenijate kohta hulga paljastawaid teateid.

Mitmesugused teated.

— Narwa raioni täidesaatem komitee lubas nõukogu koosolekutele hääleõigusega peale wabrika komitee, ametiühjuse ja kommunistide büroo esitajate weel partei-kooli õpilasi osa wõtta.

— Põhjaringkonna warustuse komisja-riat andis Nowgorodi kub. toitluskomiteele 10.000 rubla toidujäneste kasutamise edendamiseks.

— Teasjade komisjar on otjustanud lähematel päewadel reisirajate ootekaalid parandada.

— I. linna raioni nõukogu juures töö-tab praegu 800 inimest.

— Spasni raioni nõukogu asutustes on junduslik teenijate ülestirjutamine teestistusse ilmutuse ajal fiske seatud.

Toitus.

Põhjaringkonna warustuse plaanid weel ruurikants.

Põhjaringkonna warustuse nõukogu pa-ni kehtwalitajusele ette järgmist warustust-plaani weebuarikants. Nende plaanid järele on järgmiselt korraldatud. Wahan-gelsti kubermangule 6 wagunit liha; Wo-logda kubermangule 650 wagunit leiba, 135 wagunit kaeru, 5.500 puuda juhtut; Kiroonlinnale 110 wagunit leiba, 10 wa-gunit kaeru, 17 wagunit liha, 5.000 puud-juhtut; Nowgorodi kubermangule 70 wagunit leiba, 70 wagunit kaeru, 26 wa-gunit liha, 7.000 puuda juhtut; Or-nelsi kubermangule 500 wagunit leiba, 120 wagunit kaeru, 17 wagunit liha, 3.800 puuda juhtut; Peterburile 1.400 wagun-leiba, 550 wagunit kaeru, 245 wagun-liha, 17.500 puuda juhtut; Peterburi K-bermangule 950 wagunit leiba, 740 wa-gunit kaeru, 145 wagunit liha, 8.000 pu-da juhtut; Pihkwa kubermangule 70 wagunit leiba, 85 wagunit kaeru, 8.700 puuda juhtut; Sewero-Dwinski kuberma-gule 200 wagunit leiba, 50 wagunit kaer-4.200 puuda juhtut, Tsherepovetsi kuba-mangule 300 wagunit leiba, 40 wagun-kaeru.

Nael jahu.

20. jaanuaril antakse töörahwale, kelle 1. kategoria kaardid ja ka alla 12. aast- wanustele lastele produktide kaardide j-rele tangude asemel nael jahu.

Petroleumi wäljaandmine.

Toitluskomisjariat kästis igas raion-kohe pärast kaardide kinnitamist petrolium-wälja anda.

Lasteneadadele antakse järgmisel toiduainel

Jaanuarikuu teisel poolel antakse lasteadeadele järgmisel toiduainel: 1/2 nael leiba igal päewal, 1 1/2 naela trumpi 1/3 naela juhtut, 1/2 naela joo 1/10 nael theed, 1/4 naela kuiva aiawilja, 3/4 nael raswa, 1 1/2 naela liha ja 3 naela kalu.

Partei elu.

Wenemaa kommunistilise partei Eesti linna liigete koosolek.

15. jaanuaril oli Wenemaa kommunistilise partei Eesti klubi liigete koosolek. Et kolm kuu ei ole klubi tegewust juutina awaldada, sest juhatusel liikmed walguisid kõik Eestiwaale ja uut juhatus ei olnu weel walitud. Nüüd waliti uus wiie-liik meline juhatus, mis uueste tööle peal asuma, et klubi sijemises elus korraldu-luua.

Agitatorite kollegium.

Eesti osakondade Peterburi komitee juures asuma agitatorite kollegiumi koosolek oli 16. jaan. Paljud seltsilised, kes alguses fiske kirjutasid ja lubasid korraldada koosolekut kätä puudusid. Kõneajaleks oli: 1) kommunist ja 2) poliitiline filma-pikk. Seltsimees, kes esimest ainet kästles andis lühikese ülewaade kommunistlike idude edasi loodjate. Käsitlemine oli liig kuw, oleks pidanud rohkem sijukamali selle juures peatama, missugune wah-e ühe eht teise kommunistlike idee kandjate waadete wahel oli.

Seltsilistele tehti ülesandeks, et nad ig-aüks jõudu mööda ajalehe jaoks kirjald-tesi ja teateid saadaks.

Siit ja sealt.

Nowgorodis asutati Ilmeni järwe-wee-teede teenijate keskel kommunistide kollektiwi, mis neid mahajäänud tööstusnõukog-walituse poolehoidjateks peaks muutma.

Molaja Wisheras on käik jõud liht-töö jaoks küladesse koondatud. Korralda-partei organisatiori liigete registreerim

Kopshinski wallas, Staraja-Ruska f- sis, Nowgorodi kub., asutati poolkõh-kollektiwi. Wastu wõetaks fiske, kom-nisti soowitajel. Kollektiwi liigetest r-rati seltsimehi kirjanduse laialilist

